

Colecția
Duhovnicul
6

**Părintele Sofian Boghiu –
părtășia în duh a unei moșteniri**

Ediție îngrijită de Arhim. Nathanael Neacșu

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
IAȘI, 2021

Cuprins

Părintele Sofian Boghiu – părtășia în duh a unei moșteniri <i>Arhim. Nathanael Neacșu</i>	7
Colocviul „Întâlnirea cu Duhovnicul” – Părintele Sofian Boghiu – 2018 <i>† Teofan</i> <i>Mitropolitul Moldovei și Bucovinei</i>	11
Abouna Sofian Boghiu: „Omul ceresc... Îngerul pământesc” (Ucenicie alături de duhovnic) <i>† Qais, Episcop de Erzurum</i>	16
Adâncul duhovnicesc – tainica preocupare a Părintelui Sofian Boghiu <i>Arhim. Melchisedec Velnic</i>	31
Părintele Sofian Boghiu – chip de lumină <i>Protos. Ilarion Dan</i>	41
Nevoința duhovnicească a liniștirii în viața și învățăturile Părintelui Sofian Boghiu <i>Protos. Arsenie Muscalu</i>	46
Rugăciunea minții în lumea secularizată după învățătura Părintelui Sofian <i>Pr. Marc-Antoine Costa de Beauregard</i>	53

Harisma discernământului la Părintele Sofian Boghiu din experiența personală	
<i>Pr. Ioan Sauca</i>	67
Părintele Sofian, duhovnicul meu	
<i>Pr. Constantin Coman</i>	78
Duhovnicul – chip desăvârșit al iubirii și al dăruirii. Învățăturile și modelul Părintelui Sofian Boghiu	
<i>Pr. Cristinel Teșu</i>	94
Părintele Sofian Boghiu – lucrător și dascăl al Rugăciunii lui Iisus	
<i>Pr. Florin Botezan</i>	127
Har, lumină, smerenie	
<i>Silvia Radu</i>	137
Două cuvinte tainice ale Părintelui Sofian	
<i>Costion Nicolescu</i>	143
Părintele Sofian Boghiu, membru emblematic al Rugului Aprins	
<i>Marius Vasileanu</i>	149
Duhovnicul de la marginea luminii	
<i>Cristian Curte</i>	161
Lista autorilor	185

Părintele Sofian Boghiu – părtășia în duh a unei moșteniri

Părintele Sofian Boghiu, numit și „Apostolul Bucureștilor”, este unul dintre bătrânii duhovnicești cu care Dumnezeu a binecuvântat Biserica noastră română, și nu numai. Ca luminător și păstor de suflete a avut o deosebită înrâurire asupra semenilor săi. Lucrarea de față poate fi o mărturie în acest sens. Ucenici și parte din cei ce l-au cunoscut îndeaproape ne împărtășesc nu doar aspecte ce țin de viața sa comună, omenească, ci mai cu seamă adâncuri ale unei „biografii spirituale” surprinse în urma întâlnirii foarte sensibile dintre sufletul Avvei Sofian și al celor care au primit să dea mărturie despre aceasta în cadrul Colocviului Internațional „Întâlnirea cu Duhovnicul” (Iași, 2018). Prin intermediul acestor martori ai vieții celei după Dumnezeu a Părintelui Sofian suntem introduși măcar în parte într-o cultură și moștenire duhovnicească menită să ne hrănească și să ne ofere încredințări sfinte pe calea frumoasă și anevoioasă ce duce spre împărăția lui Dumnezeu.

Părintele Sofian (Serghei) Boghiu s-a născut în anul 1912 fiind originar din Moldova de dincolo de Prut, satul Coceneștii Vechi, raionul Bălți. Iubind viața cea după Dumnezeu,

se închinoviază în anul 1926 la Schitul Rughi – Soroca. În această calitate urmează între anii 1928-1940, Școala de cântăreți bisericești de la Mănăstirea Dobrușa-Soroca și Seminarul monahal de la Mănăstirea Cernica. Aici se remarcă prin sârguință cât privește studiul și viața duhovnicească. La Seminarul de la Mănăstirea Cernica îl va întâlni și va lega o prietenie de duh cu cel care mai târziu avea să ajungă Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Părintele Patriarh Teoctist Arăpașu.

Este tuns în monahism în anul 1937, primind numele de Sofian. În anul 1939 este hirotonit diacon. Ocuparea Basarabiei de către ruși din anul 1940 îl conduce pe acesta pe drumul pribegiei, ajungând dimpreună cu de starețul său și cu frați din obște la Mănăstirea Căldărușani. Între anii 1940-1946 urmează Academia de Arte Frumoase și Facultatea de Teologie Ortodoxă din București. În anul 1945 este hirotonit preot pe seama Mănăstirii Antim din București. Își leagă numele de momentul spiritual, cu implicații cultural-sociale, al „Rugului Aprins” ce s-a desfășurat tot la Mănăstirea Antim. Petru acest fapt este întemnițat în anul 1958 sub acuzația „*de uneltire contra ordinii sociale prin activitate mistica dușmănoasă*”. A fost condamnat la 16 ani de închisoare. Execută doar 6 din aceștia, fiind eliberat în anul 1964.

Prin meșteșugul picturii, în care s-a desăvârșit după ce a urmat Academia de Arte Frumoase din București, împodobește cu pictură mai multe alte lăcașuri din țară și din străinătate: Schitul Darvari (1964 și 1993), Mănăstirea Agapia (1970), Mănăstirea Deir-El-Harf – Liban (1971), Mănăstirea Radu-Voda – București (1973), Catedrala din Homs –

Siria (1978), Biserica din Hama – Siria (1979). La 15 iunie 1950 a fost numit stareț al Mănăstirii Antim, iar între anii 1954-1958 a fost stareț al Mănăstirii Plumbuita din București. Pentru câțiva ani a fost profesor al Seminarului Monahal de la Mănăstirea Neamț. Dintre toate aceste fapte, fără îndoială cea mai importantă slujire a fost aceea de Părinte Duhovnicesc, ascultare pe care și-a îndeplinit-o cu multă dăruire până în anul 1998 când boala a făcut imposibilă continuarea acesteia. Trece la Domnul în anul 2002 fiind înmormântat la Mănăstirea Căldărușani.

Să avem rugăciunea și binecuvântarea sa!

Arhim. Nathanael Neacșu

Colocviul „Întâlnirea cu Duhovnicul” – Părintele Sofian Boghiu – 2018

† Teofan
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

*Preasfinția Voastră,
Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți credincioși,*

Acest Colocviu a fost gândit pentru a înlesni întâlnirea cu Părinți duhovnicești români sau din Biserica Ortodoxă, în general, care au trăit aproape de vremea noastră sau care au fost contemporani cu noi. Am așezat această întâlnire sub ocrotirea Sfântului Paisie Velicikovski de la Mănăstirea Neamț, unul din marii Părinți duhovnicești trăitori pe pământul românesc.

De ce mai sunt necesare astfel de întâlniri, de vreme ce avem cărți care descriu viața unor Părinți – cum este și Părintele Sofian – mult mai bine decât o putem face noi prin intermediul unui Colocviu? Omul credincios este urmărit de cuvântul Sfântului Evanghelist Ioan, care spune că „noi vă mărturisim despre ceea ce am văzut, despre ceea ce urechile noastre au auzit și mâinile noastre au pipăit”¹.

¹ Cf. I In 1, 1.

Avem deci o nevoie imensă să-L atingem pe Dumnezeu întrupat și pe oamenii mari în planul duhului. Și aceasta întrucât nădăjduim și avem convingerea că ei sunt prezenți printre noi, mai mult decât suntem noi prezenți unii în fața altora. Avem nevoie de întâlnirea cu ei pentru a-i urma pe calea ce duce spre Împărăție, după cum Sfântul Pavel ne îndeamnă „să fim următori lui așa cum el este următor lui Hristos”².

Știm că Părinți precum Părintele Sofian Boghiu, cunoscuți sau necunoscuți, au ajuns deja la „starea bărbatului desăvârșit, la vârsta deplinătății în Hristos”³. În om există acest dor, să cadă o firimitură din această stare a desăvârșirii și în inima lui. Întrucât există suflete care au atins această stare, orice om cu credință în Dumnezeu încearcă să se înscrie pe aceleași cale, în ciuda căderilor și a neputințelor sale. Acești oameni au pătruns încă din timpul vieții „dincolo de catapeteasmă”⁴, spațiu sacru, stare sfântă la care suntem chemați să ajungem și noi, măcar că o simțim foarte departe. O vedem departe, însă ne bucurăm pentru că am întâlnit în viață sau ni s-a spus că sunt oameni care au trecut, chiar în această lume fiind, peste hotarele acestei lumi.

Oameni precum Părintele Sofian au întruchipat în lucrarea și în viața lor pe Melchisedec din Vechiul Testament,

² Cf. I Cor. 4, 16.

³ Cf. Ef. 4, 13.

⁴ „Să ținem nădejdea pusă înainte, pe care o avem ca o ancoră a sufletului, neclintită și tare, intrând dincolo de catapeteasmă, unde Iisus a intrat pentru noi ca înaintemergător, fiind făcut Arhiereu în veac, după rânduiala lui Melchisedec”, Evr. 6, 18-20.

care „nu avea tată, mamă și nici spiță de neam”⁵. Aceștia, prin viața lor de sfințenie, s-au detașat de lume. Spre deosebire de ei, noi, simțind asupra noastră lanțurile care ne leagă de lume, ne bucurăm văzând că ei au reușit să rupă aceste lanțuri. Ei au biruit cele trei mari ispite care sunt atât de prezente în inima noastră: *puterea, averea și plăcerea*⁶. De aceea, văzând cât de greu ne dezlipim de ele, chipul celor care au reușit să se elibereze de acestea se impune tot mai mult în fața noastră.

Acești oameni au reușit să creeze o familie în jurul lor. Sunteți mulți prezenți la acest Colocviu care l-ați cunoscut pe Părintele Sofian. Aveți acest sentiment al apartenenței la familia duhovnicească a Părintelui, unii mai aproape de trăirea și de viața lui, alții mai departe. Faptul că vă aflați aici înseamnă că vă recunoașteți această apartenență, precum spune Psalmistul: „Adânc pe adânc cheamă în glasul căderilor apelor Tale”⁷, adică adâncul desăvârșirii sale cheamă adâncul nedesăvârșirii noastre...

Cuvintele Părintelui Sofian ne descoperă taina unui om, a unui diamant de mare preț. Colocviul acesta are rolul de a întoarce acest diamant pe toate părțile, încercând să-i surprindem câteva din luminile, adâncimile și tainele sale. Ca un început al contemplării acestui diamant, m-aș referi la două-trei fațete.

⁵ „Fără tată, fără mamă, fără spiță de neam, neavând nici început al zilelor, nici sfârșit al vieții, ci, asemănat fiind Fiului lui Dumnezeu, el rămâne preot pururea”, Evr. 7, 3.

⁶ „Pentru că tot ce este în lume, adică pofta trupului și pofta ochilor și trufia vieții, nu sunt de la Tatăl, ci sunt din lume”, I In 2, 16

⁷ Ps. 41, 9.

În primul rând, preluând cuvântul Domnului Hristos din Evanghelia după Ioan, că „cei care rămân în cuvântul Meu sunt ucenicii Mei și cunosc adevărul și adevărul îi va face liberi”⁸, așa menționa faptul că Părintele Sofian a fost îmbrăcat în haină de ucenic al Domnului Hristos, pentru că a păzit cuvântul Lui, a cunoscut adevărul și acest adevăr l-a făcut liber. Cred că nu ați constatat în viața lui urme de sclavie într-un fel sau altul. A dobândit această „libertate a fiilor lui Dumnezeu”⁹, tocmai pentru că a iubit nespuse de mult pe Dumnezeu și pe semenul de lângă el.

În al doilea rând, așa evidenția faptul cunoscut de mulți că Părintele Sofian nu judeca pe nimeni. Era la curent cu toate câte se întâmplau în Biserică, pentru că mulți se spovedeau la dânsul, iar alții mergeau și-și plângeau neputințele. A avut atitudinea, în mod firesc, de a lăsa pe seama lui Dumnezeu și a judecății Sale toate cele care se întâmplau în viața oamenilor Bisericii.

Un al treilea gând pe care doresc să-l mărturisesc aici este legat de faptul că pe lângă starea duhovnicească, adâncimea în rugăciune și cuvântul blând pe care le avea Părintele Sofian, era și om în sensul cel mai firesc al cuvântului. Această perspectivă poate fi importantă, cu atât mai mult cu cât, deseori, îi definim pe acești oameni mari ca fiind oameni cerești, oameni care nu ar viețui în trup, nu ar trăi într-o lume plină de ispite. Atunci când îi privim astfel, cădem într-o oarecare deznădejde, gândind că este prea sus

⁸ In 8, 31-32.

⁹ „Pentru că și făptura însăși se va izbăvi din robia stricăciunii, ca să fie părtășă la libertatea mării fiilor lui Dumnezeu”, Rom. 8, 21.

unde au urcat ei și că se deosebesc atât de mult de noi... Părintele Sofian era, ca orice pământean, născut din bărbat și din femeie, trăitor într-un context concret în mijlocul Bucureștilor. În ultima parte a vieții a avut o sănătate precară, legată de suferințele din închisoare și neputințele trupului ale vârstei, și se îngrijora foarte mult de starea lui de sănătate. Dorea să se facă bine, căuta medici, primea sfaturi în privința sănătății, avea această preocupare, dar niciodată nu era disperat din această cauză. Într-o anumită zi de praznic sau de sărbătoare nu evita să se așeze la o masă bogată. Aprecia ospetia cu o hrană generoasă și bună, dar niciodată nimeni nu l-a văzut atins de vreo urmă de lăcomie. Era foarte atașat de Basarabia sa. Suferea împreună cu ea, dar nu se simțea niciodată în chipul Părintelui Sofian vreo urmă de atașament exclusivist în raport cu alte regiuni ale țării. Iubea mult Biserica din care făcea parte. Socotea mai presus de toate calitatea de a fi ortodox, mult mai importantă decât cea de aparținător al vreunei etnii.

Am subliniat doar trei aspecte identificate în viața Părintelui Sofian. Celelalte chipuri ale acestui mărgăritar le veți expune dumneavoastră, cu nădejdea că ne va ajuta Dumnezeu să trăim, fie și în parte, o „Întâlnire cu Duhovnicul”, iar nu o întâlnire despre duhovnicul Sofian Boghiu.

Fie Domul lăudat întru sfinții Săi!